

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Кафедра економічної теорії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор
професор _____ Р. ШЕЛУДЬКО
« 31 » _____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма – «Менеджмент»

Спеціалізація – —

Факультет – менеджменту і економіки

Харків – 2020

Робоча програма дисципліни «Міжнародні економічні відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент».

« » 2020 р. 24 с.

Розробник: **Бага Лілія Григорівна**, к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри економічної теорії
Протокол від « » 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри економічної теорії,
професор

« » 2020 року

Г.П. Пасемко

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки.

Протокол від « » 20 20 р. № 1.

Голова навчально-методичної комісії
факультету менеджменту і економіки,
к.е.н., доцент

Ю. ФІЛІМОНОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	<i>Обов'язкова</i>	
Модулів – 2	Спеціальність – 07 «Менеджмент». Освітньо-професійна програма «Менеджмент».	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача-7,0	Освітній рівень – перший (бакалаврський).	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		60год.	78 год.
		Вид контролю:	
		<i>іспит</i>	<i>іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: пізнання міжнародних економічних відносин як науки, її предмету, методів та функцій; аналіз закономірностей розвитку ринкової економіки як основи функціонування різних сучасних світогосподарських систем; розкриття закономірностей розвитку елементів світового господарства; сучасні процеси глобалізації світогосподарських зв'язків та шляхи вирішення загальноцивілізаційних проблем людства

Завдання: розкрити загальне та особливе в міжнародній економіці, інституціональні чинники та їх вплив на специфіку економічного розвитку, функціональну роль держави в управлінні економікою та її інтеграцію у світове господарство.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- сутність світового господарства, його роль і еволюцію;
- особливості розвитку інтеграційних процесів та діяльності міжнародних економічних організацій;
- механізм дії і використання економічних законів на міжнародному рівні;
- зміст основних положень, категорій, законів ринкової економіки.

уміти:

- творчо аналізувати стан системи міжнародних економічних відносин, визначати проблеми й тенденції їх розвитку;
- робити практичні рекомендації на основі здійснення аналізу та оцінки різних фінансових, господарських та організаційно-управлінських явищ у міжнародній економіці;
- оцінювати існуючу економічну кон'юнктуру та прогнозувати стратегічний розвиток різних секторів та сфер світового ринку, виходячи з критеріїв екзогенного та ендогенного характеру;
- використовувати одержані знання в умовах України, виходячи з цілей її інтеграції у сучасну систему світогосподарських зв'язків

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні, спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних економічних відносин або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів менеджменту, характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення

ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

РН 2. Зберігати моральні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН 11. Демонструвати навички аналізу ситуацій та здійснення комунікацій у різних сферах діяльності організації

РН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

РН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між культурності.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна та її розділи, що передують вивченню дисципліни:

1. Економічна теорія
2. Соціологія
3. Історія та культура України

Дисципліна та її розділи, у яких використовують матеріали дисципліни:

1. Державне та регіональне управління
2. Зовнішньоекономічна діяльність

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. 1. Світове господарство та особливості його розвитку.

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення.

МЕВ як економічна категорія. Сутність МЕВ, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку.

Рівні розвитку МЕВ: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності.

Види та форми МЕВ, їх взаємозв'язок.

Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн - суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу.

Соціально-економічний принцип систематизації країн світу.

Місце окремих угруповань країн у СГ і МЕВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці. Соціально-економічна структура. Проблема ліквідації економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються. Новий міжнародний економічний порядок (НМЕП) як концепція перебудови МЕВ. Нові індустріальні країни. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку. «Вашингтонський консенсус». «Шокова терапія». Градуалістська модель трансформації постсоціалістичних економік. Проблеми інтеграції країн з перехідною економікою у світове ринкове господарство. Загострення діалогу «Північ - Південь». Якісні зміни діалогу «Схід - Захід». Взаємини країн по вісі «Центр - Периферія». Внутрішньо- та міжсистемні цивілізаційні діалоги.

Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин

Доколоніальний період розвитку МЕВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків. Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу.

Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодалізмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. Зовнішньоекономічні зв'язки країн Сходу - Китаю, країн Південних морів, Середньої та Центральної Азії, Арабського Сходу. Колоніальний період формування МЕВ. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕВ.

МЕВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля періоду первісного нагромадження капіталу. МЕВ капіталізму вільної конкуренції та монополістичного капіталізму. МЕВ у міжвоєнний період.

Новий (неокolonіальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства.

Тема 4. Середовище міжнародних економічних відносин

Поняття середовища МЕВ, його структура й особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвиток МЕВ.

Економічне середовище функціонування МЕВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх розвитку. Економічні регулятори МЕВ.

Особливості дії економічних законів і закономірностей на міжнародному рівні. Центробіжні тенденції в МЕВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища.

Політико-правове середовище. Особливості взаємодії політики й економіки в МЄВ. Політичні інтереси країн та регіонів. Політична стабільність і політичні ризики. Правові регулятори МЄВ.

Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЄВ. Інфраструктура сучасних МЄВ. Роль транспорту й інформаційно-комунікаційних систем у розвитку МЄВ.

Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва

Міжнародний поділ праці (МПП) - вихідна основа розвитку СГ і МЄВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП.

Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП.

Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин

Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЄВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Особливості розвитку МТ. Вплив НТР на структуру міжнародної торгівлі. Зміни в товарній структурі МТ. Стандартизація товарів на світовому ринку. Міжнародні товарні номенклатури. Штрихові коди. Міжнародна асоціація товарної нумерації «ОБІ». Асоціація «ОБІ-Україна».

Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Місце нових індустріальних країн (НІК) у світовій торгівлі. Країни з перехідною економікою в МТ. Проблеми реструктуризації зовнішньої торгівлі нових незалежних держав (ННД).

Монополізація світової торгівлі. Види товарних ринків за ступенем монополізації. Закритий і відкритий сектори світового ринку, їх особливості.

Кон'юнктура товарних ринків - сутність, фактори формування і розвитку, система показників вивчення й основні форми виявлення.

Ціноутворення на світовому ринку. Ціна як важливий показник кон'юнктури товарних ринків. Світова ціна, її ознаки. Ціноутворювальні фактори. Множинність цін на світовому ринку. Рівні світових цін. Інформаційна система світових цін товарних ринків. Проблеми нееквівалентного обміну. Поняття «умови торгівлі» і його економічний зміст.

Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Біржові товари. Найбільші міжнародні товарні біржі, їх вплив на міжнародну торгівлю. Види біржових угод. Консигнаційна торгівля.

Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав. Протекціонізм і лібералізація торгівлі. Лібералізація зовнішньої торгівлі - загальна проблема сучасних МЄВ.

Засоби зовнішньоторговельної політики. Вияви дискримінації в МТ. Регіональне торговельне співробітництво.

Регулювання міжнародних торговельних відносин. Діяльність міжнародних торговельних організацій. ГАТТ (Генеральна угода з тарифів і торгівлі) та ЮНКТАД (Конференція ООН з питань торгівлі й розвитку). Перетворення ГАТТ на Світову організацію торгівлі (СОТ). Реорганізація КОКОМ (Координаційна рада з експортного контролю). Значення торговельних угод у сучасних умовах. Діяльність Міжнародної торговельної палати.

Передумови й особливості участі України в МТ.

Тема 7. Міжнародні економічні відносини у сфері послуг

Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг.

Міжнародні інжинірингові послуги. Міжнародний консалтинг. Міжнародний аутсорсинг. Міжнародні телекомунікаційні, фінансові, страхові послуги.

Туристичні послуги на світовому ринку. Міжнародні туристські потоки. Фактори розвитку міжнародного туризму.

Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію.

Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності.

Роль транспорту в МЕВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевезення. Міжконтинентальні та внутрішньоконтинентальні перевезення вантажів. Фактори вибору транспорту для міжнародних перевезень. Міжнародні пасажирські сполучення.

Регулювання міжнародних транспортних відносин міжнародними транспортними організаціями та конвенціями.

Регулювання МЕВ у сфері послуг. Роль та механізми регулювання міжнародної торгівлі послугами у форматі ГАТС.

Проблеми участі України в міжнародній торгівлі послугами.

Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво

Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. «Інвестиційний клімат». Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни частки головних економічних центрів у вивозі капіталів. Основні потоки міжнародного капіталообміну. Макроекономічні наслідки вивозу капіталу для країн-донорів та країн-реципієнтів. Вивіз капіталу як фактор інтенсифікації міжнародної інвестиційної і виробничої діяльності. Іноземні інвестиції в економіці України.

ТНК - головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Типи монопольних об'єднань. Роль внутрішньокорпоративного обміну. Суперечності між ТНК і національно-державною формою політичної організації суспільства. Регулювання діяльності ТНК.

Роль фінансово-промислових груп (ФПГ) у розвитку міжнародного виробничого співробітництва.

Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємства. Організаційно-правові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА у сучасному науково-технічному міжнародному співробітництві. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ у різних країнах.

Передумови розвитку міжнародної підприємницької діяльності в Україні.

Міжнародні фінансові ринки та рух капіталу. Міжнародні фінансові центри, передумови їх функціонування. Податкові гавані. Офшорні зони.

Регулювання міжнародної інвестиційної діяльності: суть, його цілі, інструменти.

Змістовий модуль 2. Міжнародна економічна діяльність

Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили

Поняття міжнародної міграції робочої сили, її економічна природа, рушійні сили й етапи розвитку. Масштаби, форми й основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів. Види міжнародної міграції. Міжнародний ринок спеціалістів високої кваліфікації («золотих комірців») і проблема «відпливу інтелекту». Роль НТР у розвитку міграції робочої сили, наукових та інженерно-технічних кадрів. Соціально-економічні наслідки міжнародної трудової міграції. Міжнародна міграція робочої сили і платіжні баланси країн.

Загальні закономірності створення світового ринку робочої сили, головні регіони і центри її міжнародного тяжіння й експорту. Міжнародні монополії і ринок праці. Форми і засоби експлуатації робочих-іммігрантів. Вплив міжнародної економічної інтеграції на інтернаціоналізацію ринку праці.

Державне і міжнародне регулювання трудової міграції. Міжнародна організація праці (МОП), Міжнародна організація з питань міграції (МОМ) та їх роль у вирішенні питань

безробіття і захисту прав трудящих. Програми стимулювання еластичності ринку праці і забезпечення зайнятості населення. Гнучкість ринку праці.

Проблеми трудової міграції і ринку робочої сили в Україні.

Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін

Передумови науково-технічного співробітництва (НТС). НТС як форма МEB. Традиційні і нові форми НТС країн світу. Вплив НТР на розвиток міжнародного НТС. Міжнародний рух технологій та механізм їх передачі. Спільні наукові дослідження. Міжнародні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР). Обмін науково-технічними досягненнями і досвідом. Взаємні консультації з основних питань НТС. Розробка науково-технічних прогнозів. Співробітництво у галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи. Спільні наукові дослідження щодо захисту навколишнього середовища, у медицині, освоєнні космосу і Світового океану. Напрями НТС - електронізація господарства, його автоматизація, нові види конструкційних матеріалів, біотехнології, атомна енергетика та ін.

Комерційний зміст науково-технічних відносин. Розвиток торгівлі ліцензіями і ноу-хау. Захист інтелектуальної власності.

Інтернаціоналізація НТС. Міжнародні науково-технічні програми. Проблеми НТС у діалозі Схід-Захід. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України до міжнародних науково-технічних зв'язків.

Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини

Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. **Поняття** валюти й її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет Котирування валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою.

Еволюція світової валютної системи. Паризька, Генуезька, Бреттон-Вудська і Ямайська валютні системи. Європейська валютна система в повоєнний період. Валютно-фінансова система країн ЄС. Роль долара як світової валюти. Еволюція ролі та перспективи золота в міжнародних валютно-фінансових відносинах. Проблема диверсифікації міжнародних валютних резервів.

Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом. Методи регулювання платіжного балансу. Нестабільність міжнародних розрахунків і основні проблеми платіжних балансів країн світу.

Тема 12. Міжнародні кредитні відносини

Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Кредитні міжбанківські ставки. Класифікація кредитів.

Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК) його функції. Різноманітність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'юритизації. Сутність та особливості розвитку євроринку. Фактори розвитку євроринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СВІФТ.

Роль транснаціональних банків у розподілі та перерозподілі міжнародних позичкового ресурсів.

Регіональні зміни у сфері зовнішніх запозичень. Проблеми зовнішньої заборгованості: у МEB. Форми, структура і масштаби зовнішньої заборгованості. Інструменти управління зовнішнім боргом країн. Проблема заборгованості і значення іноземних кредитів для економічного розвитку України.

Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) - закономірність розвитку світового господарства і МEB. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні ознаки. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МEB. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних економічних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції.

Регіональний характер МЕІ як її особливість. Регіональні інтеграційні об'єднання економічно розвинених країн.

Об'єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західно європейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЄС. Особливість розвитку аграрної сфери. Створення західноєвропейської моделі єдиного промислового і науково технічного розвитку. Єдина науково-технічна політика. Інституціональна структура політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно «третіх» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. Україна й ЄС.

Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС - ЄАВТ.

Північноамериканська економічна інтеграція. Формування Північноамериканської >ни вільної торгівлі (НАФТА). США у світових інтеграційних процесах. Глобальна політика США щодо процесів європейської економічної інтеграції. Особливості економічних відносин * країнами АТР.

Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕР.

Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Розвиток регіональних і субрегіональних інтеграційних угруповань. Латиноамериканська асоціація інтеграції (ЛІАА). Андська група. Центральнаамериканський спільний ринок (ЦАСР). Співробітництво Карибського басейну (КАРІКОМ). Спільний ринок країн Південного конусу (МЕРКОСУР). Проблеми і перспективи створення системи колективних економічних дій у Латинській Америці.

Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці. Основні економічні угруповання країн Африки. Економічне співробітництво західноафриканських держав (ЕКОВАС). Митний і економічний союз Центральної Африки (ЮДЕАК), його трансформація на економічний і валютний союз Центральної Африки (ЕВСЦА). Спільний ринок країн Магрибу. Спільний ринок Східної і Південної Африки (КОМЕСА). Співробітництво розвитку Півдня Африки (САДК). Проблеми формування Африканського економічного співробітництва (АФЕС).

Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Асоціація регіонального співробітництва Південної Азії (СААРК). Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).

Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах у нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції. Східноєвропейське співробітництво і вільна торгівля (СЄВТ). Вишеградська група. Центральноевропейська асоціація вільної торгівлі (ЦЄФТА). «Карпатський єврорегіон». Чорноморське економічне співтовариство. Економічний союз країн СНД. Єдиний економічний простір (ЄЕП). Центральнаазійське економічне співробітництво (ЦАЕС). ГУАМ. Євразійське економічне співробітництво (ЄврАзЕС). Шанхайська організація співробітництва (ШОС).

Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.

Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві і регулюванні міжнародних економічних відносин

Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕР. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Участь країн у МЕО як одна з форм реалізації їх суверенітету. Сучасна система МЕО, їх класифікація.

Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна Асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Програми ООН. Регіональні комісії ООН з соціальних і економічних питань.

МЕО поза системою ООН. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка».

Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАП).

Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні.

Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні.

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності.

Регіональні банки реконструкції та розвитку в Африці. Азії, Латинській Америці, їх роль у економічному розвитку країн, що розвиваються.

Міждержавні загальноекономічні та політичні організації країн, що розвиваються. Організація американських держав (ОАД). Організація африканської єдності (ОАЄ) та її правонаступник Африканський союз (АС). Організація «Ісламська конференція» (ОІК). Ліга арабських держав (ЛАД).

Міждержавні галузеві організації. Організація держав - експортерів нафти (ОПЕК) та її арабська група (ОАПЕК). Рада з нафти (АСКОПЕ). Асоціація судновласників (ФАСАЗ). Асоціація вантажовідправників. Міждержавні організації у галузі сільського господарства (кофе, какао, банани, цукор та ін.), у галузі промисловості та будівництва (залізо і сталь, боксити, олово, мідь та ін.).

Міжнародні об'єднання підприємців.

Україна і міжнародні економічні організації.

Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків

Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЄВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Зменшення рівня бартерного обміну.

Національні економічні інтереси України у сфері МЄВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЄВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство в міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна - член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.

Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми міжнародних економічних відносин

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Роль НТР у зближенні якісних характеристик сучасного виробництва.

Глобалізація економічного розвитку і роль МЄВ у налагодженні зв'язків національних економік зі світовим господарством, формуванні елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми. Моделі економічного розвитку. Глобальні інвестиційні цикли.

Глобальні проблеми СГ і МЄВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобальної продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координація міжнародної економічної політики.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу “Міжнародні економічні відносини”.	5	1	1			3	6	1			5	
Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку	5,5	1	0,5			4	6	1			5	
Тема 3. Еволюційні періоди формування МЕВ	6	1	1			4	6		1		5	
Тема 4. Середовище розвитку МЕВ.	5	1	1			3	5				5	
Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва	6	1	1			4	6		1		5	
Тема 6. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання	6	1	1			4	6	1	1		4	
Тема 7. МЕВ у сфері послуг	5,5	1	0,5			4	5				5	
Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	6	1	1			4	5				5	
Разом за змістовим модулем 1	45	8	7			30	45	3	3		39	
Змістовий модуль 2.												
Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили.	5	1	1			3	5	1			5	
Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін.	5,5	1	0,5			4	6	1			5	
Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	6	1	1			4	6		1		5	
Тема 12. Міжнародні кредитні відносини	5	1	1			3	6		1		5	
Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція	6	1	1			4	6	1			5	
Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві з регулювання міжнародних економічних відносин.	6	1	1			4	5		1		4	
Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	5,5	1	0,5			4	5				5	
Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЕВ.	6	1	1			4	5				5	
Разом за змістовим модулем 2	45	8	7			30	45	3	3		39	
Усього за навчальною дисципліною, годин	90	16	14			60	90	6	4		78	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1	Предмет, значення і завдання курсу “Міжнародні економічні відносини”.	1
2	Світове господарство та особливості його розвитку	0,5
3	Еволюційні періоди формування МЕВ	1
4	Середовище розвитку МЕВ.	1
5	Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва	1
6	Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання	1
7	МЕВ у сфері послуг	0,5
8	Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	1
9	Міжнародна міграція робочої сили.	1
10	Міжнародний науково-технічний обмін.	0,5
11	Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	1
12	Міжнародні кредитні відносини	1
13	Міжнародна економічна інтеграція	1
14	Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві з регулювання міжнародних економічних відносин.	1
15	Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	0,5
16	Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЕВ.	1
	Разом	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

1. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
–	–	–

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи студентів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет, значення і завдання курсу “Міжнародні економічні відносини”.	3	5
2	Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку	4	5
3	Тема 3. Еволюційні періоди формування МЕВ	4	5
4	Тема 4. Середовище розвитку МЕВ.	3	5
5	Тема 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва	4	5
6	Тема 6. Міжнародна торгівля як головна форма МЕВ та її регулювання	4	5
7	Тема 7. МЕВ у сфері послуг	4	5
8	Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво	4	5

9	Тема 9. Міжнародна міграція робочої сили.	3	5
10	Тема 10. Міжнародний науково-технічний обмін.	4	5
11	Тема 11. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини.	4	5
12	Тема 12. Міжнародні кредитні відносини	3	5
13	Тема 13. Міжнародна економічна інтеграція	4	5
14	Тема 14. Міжнародні економічні організації у багатосторонньому економічному співробітництві з регулювання міжнародних економічних відносин.	4	5
15	Тема 15. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків.	4	5
16	Тема 16. Економічна єдність світу і глобальні проблеми МЄВ.	4	5
	Разом	60	80

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи здобувача навчального характеру, яке виконується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Індивідуальне завдання виконується студентом самостійно під керівництвом викладача на протязі вивчення дисципліни. Мета – надати студенту можливість проявити здібності до дослідницької роботи, використовуючи знання, одержані в процесі оволодіння навчальним матеріалом з державного та регіонального управління.

Індивідуальне завдання містить таку структуру.

Зміст. Назви розділів із зазначенням сторінок.

Вступ. Актуальність обраної теми, необхідність дослідження проблеми, мета і завдання роботи, матеріал, на якому вона буде проведена.

Основна частина складається з трьох розділів.

Перший розділ – теоретичний. Розкриваються сутність об'єкта дослідження, теоретичні засади вирішення зазначеної проблеми.

Необхідно вивчити законодавчу і нормативну базу України та її окремих суб'єктів, охарактеризувати на основі узагальнення навчальної й наукової літератур (у тому числі і закордонних авторів) різні трактування та погляди на досліджуваний об'єкт.

Другий розділ – аналітичний. Він повинен містити всебічний аналіз завдань, напрямів і результатів функціонування міжнародних економічних відносин.

Третій розділ – практичні рекомендації. На основі аналітичних даних щодо об'єктів дослідження студент повинен при виконанні індивідуального завдання з даної дисципліни внести пропозиції з проблем удосконалення міжнародних економічних відносин. Бажано показати, як варто використовувати іноземний досвід, накопичений у розвинених країнах.

Висновки. У висновках викладають перелік пропозицій і рекомендацій та практичні результати одержані в індивідуальному завданні.

Список літератури. Повний список використаної літератури з бібліографічними даними джерел, наведений за вимогами державного стандарту.

Додатки. У додатки можуть бути включені матеріали, що є копією документів, звітів, розрахункові таблиці, узагальнюючі схеми чи діаграми.

Текст індивідуального завдання викладається науковою мовою, логічно, послідовно, лаконічно. Основні результати, положення ілюструються таблицями, графіками, діаграмами. Обсяг роботи – 0,5 друкарського листа (20 000 тис. знаків або 10 – 12 сторінок тексту).

Тема ІНДЗ:

1. Головні тенденції формування світового господарства, рівні і цикли його розвитку.
2. Країни Організації Економічного Співробітництва та Розвитку (ОЕСР).
3. Країни «Великої сімки».
4. Реалізація Нового Міжнародного економічного порядку (НМЕП). Проблеми інтеграції України у світове господарство, зміни у розвитку її міжнародних економічних відносин (МЕВ).
5. Форми МЕВ, їх взаємозв'язок.
6. Епоха Великих географічних відкриттів та їх вплив на розвиток МЕВ.
7. Міжнародний тероризм як фактор формування політичного середовища.
8. Соціально-культурне середовище і його значення в розвитку МЕВ.
9. Інфраструктура сучасних МЕВ.
10. Вплив технологічної революції на МПП
11. Глобальні і регіональні проблеми сучасності і загальні проблеми МЕВ.
12. Ісламський фактор розвитку МЕВ.
13. Світові інтеграційні процеси і Україна.
14. Об'єктивні передумови, політичні і економічні цілі, основні етапи розвитку Західноєвропейської економічної інтеграції.
15. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС - ЄАВТ.
16. Північноамериканська економічна інтеграція.
17. Інтеграційні процеси в економіці країн, що розвиваються. Роль МЕІ у здійсненні НМЕП.
18. Особливості економічної інтеграції країн Латинської Америки. Латиноамериканська асоціація Інтеграції (ЛААІ).
19. Договір басейну Ла-Плати, Андська група і Амазонський пакт. Центральноамериканський спільний ринок (ЦАСР).
20. Співробітництво Карибського басейну (КАРІКОМ).
21. Латиноамериканська економічна система (ЛАСС).
22. Спільний ринок країн Південного конусу (МЕРКОСУР).
23. Проблеми розвитку регіонального економічного співробітництва в Африці.
- Основні економічні угруповання країн Африки.
24. Особливості розвитку економічної інтеграції в країнах Азії.
25. Проблеми розвитку економічної інтеграції в східноєвропейських країнах в нових умовах переходу до ринкової економіки, створення нової моделі економічної інтеграції.
26. Україна і інтеграційні угруповання країн.
27. Економічна діяльність ООН, її рівні.
28. Група десяти «Паризький клуб».
29. Міждержавні галузеві організації
30. Міжнародні об'єднання підприємців.
31. Україна і міжнародні економічні організації.
32. Вільні економічні зони. Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування. Діяльність ВЕЗ в різних країнах.
33. Співробітництво в галузі науково-технічної інформації, винахідництва та патентної справи.
34. Перспективи включення науково-технічного потенціалу України в міжнародні науково-технічні зв'язки.
35. Державне і міжнародне регулювання трудової міграції.
36. Еволюція світової валютної системи.
37. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'ютеризації.

38. Група Світового банку, мета створення, функції, структура.
39. Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК).
40. Міжнародна асоціація розвитку (МАР).
41. Багатостороннє інвестиційно-гарантійне агентство (БАЛ).
42. Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна з головних фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності.
43. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).
44. Специфіка міжнародних торгових угод.
45. Теорії міжнародної торгівлі.
46. Міжнародна біржова торгівля
47. Світовий фрахтовий ринок.
48. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України.
49. Приєднання України до СОТ як довгостроковий фактор стабільного розвитку.
50. Глобалізація економічного розвитку.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1). Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

11. Методи контролю

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

- I – контроль систематичності та активності роботи на семінарських та практичних заняттях;
- II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі іспиту у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Семестровий екзамен – форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням екзамену є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння здобувачем компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Екзамен

Поточне тестування та самостійна робота																Підсумковий екзамен	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15	Т16		
4	4	5	5	5	5	4	3	3	4	5	5	5	5	4	4	30	100

Теми змістовного модуля 1 – Т1-Т8. Теми змістовного модуля 2 – Т9-Т16.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «відмінно» (90–100 балів). Здобувач має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні завдання, які передбачені програмою курсу, засвоїв основну й ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

Оцінка «добре» (75–89 балів). Здобувач повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, невеликі арифметичні помилки у розрахунках при вирішенні практичних завдань.

Оцінка «задовільно» (60–74 бали). Здобувач засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні питання, припускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання.

Оцінка «незадовільно» (менше 60 балів). Здобувач не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє або неправильно виконує розрахунки при вирішенні практичних завдань.

Здобувач **не допускається** до складання іспиту, якщо кількість балів одержаних за результати успішності під час поточного та модульного контролю (відповідно змістовому модулю) впродовж семестру в сумі не досягла 35 балів. Після екзаменаційної сесії декан видає розпорядження про ліквідацію академічної заборгованості. У визначені терміни студент добирає залікові бали.

Здобувач **вважається атестованим**, якщо сума балів одержаних за результати підсумкової/семестрової успішності дорівнює 60 балів за поточний і модульний контроль впродовж семестру (мінімум 35 балів) та можлива кількість балів набраних на іспиті – 40 балів.

У випадку, якщо здобувачем набрано менше 35 балів за поточний і модульний контроль, викладач повідомляє завідувача кафедрою. Витяг із протоколу засідання кафедри подається декану факультету про недопущення студента до складання іспиту/заліку. Декан видає розпорядження про недопущення студента до складання іспиту/заліку, як такого, що *не виконав навчальний план*. Відмітка про недопущення до складання іспиту у екзаменаційній/заліковій відомості успішності робиться при наявності розпорядження декана. У день складання іспиту, студенту у відомості успішності записується – «*не допущений*». Подальша процедура ліквідації академічної заборгованості здійснюється відповідно до чинного положення.

Підсумковий контроль включає три теоретичних питання.

13. Методичне забезпечення

Пасемко Г.П., Бага Л.Г., Бесєдіна Г.Є., Довгаль С.В., Порохняк Н. В.. Міжнародні економічні відносини Навч посібник. Х- 2019 -270с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Козик В.В. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / В.В. Козик, Л.А. Ланкова, Б. Даниленко. - 7-е вид. - К. : Знання, 2008. - 406 с.
2. Школа І.М. Міжнародні економічні відносини : підручник для студ. вищ. навч. закл. / І.М. Школа, В.М. Козменко, О.В. Бабінська ; Чернів. торг.-екон. ін-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. - вид 2-ге., переробл. і допов. - Чернівці : Книги-XXI, 2007. - 544 с.
3. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : підручник / С. Я. Боринець. - вид 5-те, переробл. і допов. - К. : Знання, 2008. - 582 с.
4. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини : підручник / Л.М. Горбач, О.В. Плотніков. -К. : Кондор, 2005.
5. Киреев А.П. Международная экономика в 2 ч. / А.П. Киреев. - М. : Междунар. отношения, 2003.
6. Кругман П. Международная экономика. Теория и политика : учеб. для вузов / П. Кругман, М. Обстфельд ; пер. с англ. - М. : Междунар. отношения, 2003.
7. Майер Дж., Олесневич Д. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання в глобальній економіці / Дж. Майер, Д. Олесневич ; пер. з англ. - К. : Знання, 2002.
8. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції : монографія / Т. Мельник. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2007.
9. Міжнародні фінанси : підручник / за ред. О.І. Рогача. - К. : Либідь, 2003.
10. Транснаціональні корпорації : навч. посіб. / В.В. Рокоча, О.В. Плотніков, В.Е. Новицький та ін.). - К. : Таксон, 2001.
11. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: теорія: підручник для студ. екон. спец, вищих навч. закл / А.С. Філіпенко. - К. : Либідь, 2008. - 408 с.
12. Філіпенко А.С. Міжнародні економічні відносини: Історія : підручник / А.С. Філіпенко. - К. : Либідь, 2006.
13. Циганкова Т.М. Міжнародна торгівля / Т.М. Циганкова. - К. : КНЕУ, 2001.

14. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб. для студ. / В.Ф. Цимбалістий. - вид. 3-тє, допов. та випр. - Л. : Нов. Світ-2000, 2009. - 357с.
15. Шевчук В.О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник / В.О. Шевчук. - К. : Знання, 2008.-663 с.
16. Бурковський І. Теорія міжнародної торгівлі. – К.: Основи, 2000.
17. Овчинников Г.П. Международная экономика: Учеб. пособие. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 1999.
18. Козак Ю.Г., Ковалевський В.В., Рженішевський К.І. Міжнародна економіка: в питаннях та відповідях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
19. Киреев А.П. Международная экономика: В 2 ч.: Международная микроэкономика: движение товаров и факторов производства: Учеб. пособие для вузов. – М.: Междунар. отношения, 1997.
20. Міжнародна економіка: Навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, В.М. Новацького. – К.: АртЕк, 2002.
21. Рут Ф.Р., Філіпченко А.С. Міжнародна торгівля та інвестиції: Підруч. – К.: Основи, 1998.
22. Пахомов Ю.М., Лук'яненко Д.Г., Гунський Б.В. Національні економіки в глобальному конкурентному середовищі. – К.: Україна, 1997.
23. Система світової торгівлі: Практ. посіб. – К.: К.І.С., 2002.
24. Линдерт П.Х. Экономика мирохозяйственных связей. – М.: Прогресс, 1992.
25. Міжнародні фінанси: Навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, К.І. Рженішевського. – К.: ЦУЛ, 2003.
26. Шевчук В. Міжнародна економіка: Теорія і практика: – Навч. посіб. – Л.: Каменяр, 2003.
27. Економічний розвиток і державна політика: Практикум / За ред. Ю. Єханурова, І. Розпутенка. – К.: К.І.С., 2001.
28. Система світової торгівлі: Практ. посіб. – К.: К.І.С., 2002.
29. Герчикова И.Н. Международное коммерческое дело: Учебник. – М.: ЮНИТИ, 1996.
30. Циганкова Т.М., Петрашко Л.П., Ковальченко Т.В. Міжнародна торгівля: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001.
31. Международный менеджмент: Учебник / Под ред. С.Э. Пивоварова и др. – СПб.: Питер, 2000.
32. Международные экономические отношения: Учебник / Под ред. Е.Ф. Жукова. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 1999.
33. Лицензионные соглашения. Рекомендации по их подготовке. – М.: Интерпринт, 1990.
34. Фомичев В.И. Международная торговля: Учебник. – М.: ИНФРА – М, 2001.
35. Герчикова И.Н. Международные экономические организации. – М.: Консалтбанкир, 2000.
36. Зайцева О.Г. Международные межправительственные организации. – М.: Наука, 1998.
37. Ильин Ю.Д. История и право Европейского Союза. – Х.: Консум, 1998.
38. Міжнародні організації: Навч. посіб. / За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. – К.: ЦУЛ, 2003.
39. Нешатаева Т.Н. Международные организации и право. – М.: Дело, 1999.

Додаткова

1. Савельев Є.В. Міжнародна економіка: теорія міжнародної торгівлі і фінансів: Підручник для магістрантів з міжнародної економіки і державної служби. – Тернопіль: Економічна думка, 2002.
2. Світова економіка: Підручник / А.С. Філіпченко, О.І. Рогач, О.І.Шнирков та ін. – К.: Либідь, 2000. – 582 с.
3. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть / А.С. Філіпченко, В.С.

Буд кін, А.С. Гальчинський та ін. – К.: Либідь, 2002. – 470 с.

4. Видання Internet, тематичні газети та журнали

15. Інформаційні ресурси

1. Сайти Кабінету Міністрів України, Президента України тощо.
2. Сайти періодичних видань: «[Державне управління та місцеве самоврядування](#)», «[Державне управління: теорія та практика](#)», «[Державне управління: удосконалення та розвиток](#)», «[Управління сучасним містом](#)».
3. Верховна Рада України – <http://portal.rada.gov.ua/>
4. Президент України – <http://www.president.gov.ua/>
5. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/control/>
6. Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua/NBU/>
7. Фонд державного майна України – <http://www.spfu.gov.ua/ukr/>
8. Рада національної безпеки і оборони України – <http://www.rainbow.gov.ua/>
9. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем і захисту інформації Служби безпеки України – <http://www.dstszi.gov.ua/dstszi/control/uk/index>
10. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини – <http://www.ombudsman.kiev.ua/>
11. Верховна Рада Автономної Республіки Крим – <http://www.crimea-portal.gov.ua/>
12. Національна академія державного управління при Президентові України – <http://www.academy.kiev.ua/>
13. Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України – <http://www.kbuara.kharkov.ua/>
14. Національна бібліотека України В.І.Вернадського – <http://www.nbuuv.ua/>
15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://www.korolenko.kharkov.com/>
16. Інститут реформ – <http://www.ir.org.ua/docs/Abetka/>
17. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua> - (вихід на всі міністерства і відомства)
18. Київський центр Інституту Схід - Захід – <http://www.ewi.org.ua/>
19. Мережа аналітичних центрів України – <http://www.intellect.org.ua>
20. Національний інститут стратегічних досліджень – <http://www.niss.gov.ua/resourses.html>
21. Проект Світового банку у сфері стратегічного планування міського розвитку – <http://www.worldbank.org/urban/>
22. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу – <http://www.cor.eu.int/home.htm>